

Protokol

z okrúhleho stola „Cezhraničný slovensko-rakúsky geopark“

konaného dňa 10.12.2021

projekt RegioCoop SK-AT

Prítomní:

Jiří Vitaloš, Tomáš Fuksi, Pavol Weiss, Christian Diry, Karin Schneider, Andreas Weiss, Martin Obuch, Alena Hosch, Dietmar Baurecht, Elena Horanová, Zuzana Illit'ová, Roman Uscky, Birgit Meisel, Petra Hencelová, Roman Lehotský, Marlene Hrabanek–Bunyai, Jakub Slobodník, Petra Vozárová, Wolfgang Sovis, František Stano, Michaela Kojnek, Agáta Mikulová,

Dňa 10.12.2021 usporiadal Trnavský samosprávny kraj v spolupráci s partnermi projektu RegioCoop SK-AT online diskusiu pri okrúhlym stole na tému geoparkov. Téma má veľký potenciál pre rozvoj v cezhraničnom slovensko-rakúskom priestore, a preto bola nositeľom myšlienky daná možnosť presieťovať sa so subjektami v Dolnom Rakúsku a Burgenlande a položiť tak základy ďalšej možnosti spolupráce.

Po úvodnom privítaní bol virtuálnym účastníkom podujatia p. Horanovou predstavený projekt RegioCoop SK-AT, jeho hlavné ciele a doterajšie výsledky. Podujatie bolo simultánne tlmočené a odbornú moderáciu sprostredkoval pán Obuch. V úvode diskusie sa 23 účastníkov v krátkosti predstavilo, čo prispelo k lepšiemu vzájomnému poznaniu a celkovej atmosfére podujatia. Pán Obuch upozornil na dôležité aspekty pri príprave cezhraničných projektov.

Nositelia projektovej myšlienky p. Vitaloš a p. Fuksi predstavili vo svojich prezentáciách 2 vytipované smerovania, 2 možné projektové zámery.

- Alej európskych geoparkov (výsadba ovocných stromov, stromoradií, odpočinkových miest)
- Zosieťovanie významných lokalít geoparku Malé Karpaty

Po celej Európe existuje veľké množstvo geoparkov, chceli by odprezentovať v tomto projekte všetky významné geologické aktivity Európy, existuje sieť Európskych geoparkov pod Unescom, je ich viac ako 85 + okolo 100 národných geoparkov a ďalšie regionálne. Na Slovensku máme 4 geoparky, v Rakúsku príkladom spolupráce je cezhraničný geopark so Slovenskom Karavan-Karawanken. Alej môže spĺňať aspekty ochranné, odpočinkové, kritériá na prezentáciu a previazanie živej a neživej prírody. Hundsheimské vršky, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou Malých Karpát vytvárajú potenciál na spoločnú prezentáciu. Prostredníctvom alejí chcú vytvoriť miesta a lokality, ktoré by mali prezentovať nejaký európsky geopark.

Vypracovaná bola geologická náučná mapa z r. 2014, pohorie Malé Karpaty je rozdelené líniami, turistickými chodníkmi, ale podporujú len 1 dňovú turistiku. Chceli by z geoparku vybudovať labyrint, objaviť čo najviac fenoménov z územia. V uzloch sietí upútať krajinnými prvkami, doplnené QR kódmi.

Po prezentáciách nasledovala podnetná diskusia, do ktorej sa zapojilo viacero účastníkov, odzneli aj informácie o stave Programu Interreg a možných prvých termínoch predkladania projektov – prelom roku 2022 – 2023. Otázka smerovala aj k vytvoreniu siete bodov a lokalít, ktorá môže siahať až po Viedenský les. Medzinárodné kontakty a výmeny sú želaním Unesca, zaujímavá je aj téma ekovýchovy a prepájanie starých ovocných sádov. Národný park Rosalia-Kogelberg má tiež mnoho ovocných sádov starých odrôd, ktoré by mohli byť súčasťou alejí. Potreba zriadenia platformy, na ktorej by boli uverejňované pozvánky na organizované podujatia pre obyvateľov. V diskusii odznelo veľa podnetov, akým spôsobom je možné rozvíjať projektovú myšlienku. V závere prednášajúci pozvali na 1 dňový turizmus do geoparku.

Zhrnutie:

- zámer vytvorenia cezhraničného geoparku je pre aktérov z programového územia zaujímavý (na okrúhlym stole bolo viac ako 23 účastníkov)
- prvý projektový zámer sa sústreďuje na vybudovanie cezhraničnej aleje, ktorej cieľom je poskytnúť pre návštevníkov oddychové zóny a zároveň zvýšiť ich informovanosť o európskych geoparkoch (primárne začlenených do UNESCO)
- môžu sa vytvoriť nové miesta (výsadba) alebo využiť už existujúce aleje v cezhraničnom území, do ktorých budú včlenené nové prvky poukazujúce na geologickú rozmanitosť územia (Európy)
- druhý projektový zámer sa orientuje na vytvorenie širšej siete lokalít s prírodnými a kultúrnymi zaujímavosťami, cieľom je prostredníctvom geoparku vytvoriť „labyrint“ – priestor na objavovanie zaujímavostí
- v tomto prípade by geopark zastrešoval zapojené lokality, ktoré by boli vzájomne poprepájané
- kľúčové pre ďalšie rozpracovanie projektovej myšlienky je určiť, či má projekt byť zameraný na ochranu a prezentáciu prírodného dedičstva alebo na podporu cestovného ruchu
- tento faktor je rozhodujúci na definovanie hlavných projektových aktivít a zapojenie slovenských a rakúskych partnerov
- účastníci zdôraznili význam ekologickej výchovy, s ktorou majú dlhodobé skúsenosti a bola by vhodným komponentom projektu
- téma geoparku umožňuje prepojenie a zastrešenie širokého spektra aktivít a organizácií, ktoré aktívne pôsobia v cezhraničnom území
- na rakúskej strane pôsobí viacero geoparkov bez strešnej organizácie, vytváranie novej inštitúcie pre účely cezhraničného geoparku na rakúskej strane sa nestretlo so záujmom

Interreg
Slovakia-Austria
European Regional Development Fund

- na Rakúskej strane prejavili eminentný záujem o účasť na projekte viaceré subjekty - Biosphärenpark Wienerwald, NUP Rosalia-Kogelberg a novovznikajúce centrum, a dohodli si s občianskym združením Barbora spoločné stretnutia v januári 2022, kde budú ďalej rozvíjať možnosti spolupráce
- TTSK rozpošle zoznam a kontakty účastníkov, ktoré majú slúžiť na ďalšiu komunikáciu a spoluprácu
- Projekt RegioCoop SK-AT je nápomocný pri ďalších krokoch a podpore pri tvorbe projektového zámeru

V Trnave dňa 16.12.2021

Zapísali: E. Horanová, M. Obuch

